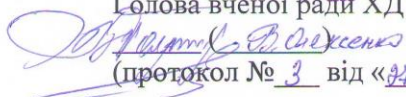


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Херсонський державний університет

СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА  
Соціально-гуманітарна експертиза

ЗАТВЕРДЖЕНО

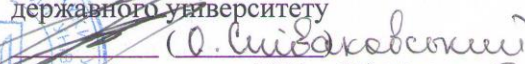
вченою радою Херсонського  
державного університету  
Голова вченої ради ХДУ

  
(протокол № 3 від «24» 09 2021 р.

Сертифікатна програма вводиться в дію  
з 01.10 2021 р.



Ректор Херсонського  
державного університету

  
(наказ від 01.10 2021р. № 1008-Д)

Херсон, 2021 рік

### Розроблено робочою групою у складі:

П.І.П. керівника та членів робочої групи	Посада (для сумісників - місце основної роботи, посада)	Найменування закладу, що закінчив викладач (рік закінчення, спеціальність, кваліфікація згідно з документом про вищу освіту)	Науковий ступінь, шифр і найменування спеціальності, тема дисертації, вчена звання, за якою кафедру (спеціальність) присвоєно	Стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи	Інформація про наукову діяльність (основні публікації за напрямом, науково-дослідна робота, участь у конференціях і семінарах, робота з аспірантами, керівництво науковою роботою здобувачів)	Відомості про підвищення кваліфікації викладача (найменування закладу, тип документу, тема, дата видачі)
<b>Керівник робочої групи</b>						
Копилова Світлана Вікторівна	Доцент кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології	Херсонський державний педагогічний інститут (1989), праця та професійне навчання, вчитель праці та професійного навчання з обслуговуючої праці Перепідготовка: Академія праці і соціальних відносин Федерації професійних спілок України. Спеціальність: соціальна робота (2011)	Кандидат педагогічних наук, Загальна педагогіка та історія педагогіки. Формування економічного мислення підлітків у навчально-трудовій діяльності Доцент кафедри соціальної роботи	26 років	Більше 40 публікацій, у тому числі: Деякі питання забезпечення технологічного підходу у соціальній роботі// Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2011. – С.53-60 Адаптивність, гармонійність, оптимальність як характеристики соціально-педагогічної системи// Проблеми інженерно-педагогічної освіти: Збірник наукових праць. – Х.: УПА, 2013. - №38-39. –С.50-55	Свідectво про підвищення кваліфікації АА02125609/00 0071-19 від 27.07.2019 Центр післядипломної освіти Херсонського державного університету зі спеціальності «Інженерія програмного забезпечення» з 26.11.2018 по 27.06.2019

Члени робочої групи						
Швец Тетяна Михайлів- на	Доцент кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології	Херсонський державний педагогічний університет (2000; спеціальність - педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література; кваліфікація - вчитель української мови і літератури, зарубіжної літератури)  Херсонський державний університет (2003; спеціальність - педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література; кваліфікація - викладач української мови і літератури)	Кандидат педагогічних наук, 13.00.05 – соціальна педагогіка; «Розвиток системи пенітенціарн их закладів для неповнолітні х в Україні (20-ті – 30-ті роки ХХ ст.)»	17 років	Більше 40 публікацій, у тому числі  1. Формування толерантності як засіб профілактики міжетнічних конфліктів у студентському середовищі / Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав- Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» - Додаток 1 до Вип. 36, Том VIII (68): Тематичний випуск «Вища освіта України в контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – К.: Гнозис, 2016. – Випуск 27. – С 290-304 (фахове видання)  2. Rhetorical argumentation in modern public speaking / Revista Inclusiones Vol: 6 num Especial (2019): 257- 275. <a href="http://revistainclusiones.org/index.php/inclu/article/view/1910">http://revistainclusiones.org/index.php/inclu/article/view/1910</a> (WoS)  3. Specificity of the School-Students' Illegal Behavior Prevention in the Work of Social Teacher / Journal of Advanced Research in Law and Economic, Volume X, Summer, 3(41): 734 – 745. DOI: 10.14505/jarle.v10.3(41). 06. Available from: <a href="http://journals.aserspublishing.eu/jarle/index">http://journals.aserspublishing.eu/jarle/index</a> <a href="https://journals.aserspublishing.eu/jarle/article/view/4656">https://journals.aserspublishing.eu/jarle/article/view/4656</a> (Scopus)  5. Influence of biophilosophical knowledge on personality development and humanistic world view formation of future physical education teachers in the universities of Ukraine / Revista Inclusiones Vol: 7 num 4 (2020): 179-193 <a href="http://revistainclusiones.org/index.php/inclu/article/view/1546">http://revistainclusiones.org/index.php/inclu/article/view/1546</a> (WoS)	Херсонський національний технічний університет, свідоцтво про підвищення кваліфікації №307 від 01.12.2017
Костючков Сергій Карпович	Професор кафедри соціальної роботи,	І. Херсонський державний педагогічний інститут ім. Н.К.	Кандидат політичних наук. 23.00.02 –	Науково- педагогічн ий – 10 років,	Більш ніж 110 публікацій, із них – 1 одноосібна монографія, 3 –	Державний вищий навчальний заклад «Херсонський державний

соціальної педагогіки та соціології	Крупської, 1990 Спеціальність - Біологія та основи сільського господарства; Кваліфікація - Вчитель біології та основи сільського господарства Диплом спеціаліста ТВ960292 від 27.06.1990  П. Херсонський державний університет, 2016 Спеціальність - Соціальна робота Кваліфікація - Соціальний працівник  Диплом спеціаліста С16 №114485 від 26.07.2016	Політичні інститути та процеси «Місцеве сомоврядування як фактор становлення громадянського суспільства в Україні»  Доктор філософських наук. 09.00.10 – філософія освіти  «Біофілософська домінанта освітньої концепції в умовах становлення громадянського суспільства»  <b>Атестат доцента</b> АД004460 від 26.02.2020	педагогічної – понад 30 років	колективні, навчальний посібник, методичні рекомендації з політології, філософії, соціальної філософії, тези конференцій понад 50.	аграрний університет» «Світоглядно-формуючий потенціал філософського знання в процесі формування творчої особистості студента». Свідоцтво про підвищення кваліфікації № СС 00493020/000027-17 від « 10 » грудня 2017р  П. Certificate Centre for European Reforms Studies a.s.b.I. Grand Duchy of Luxembourg «The specifics of teaching philosophy to future lawyers in terms of distance learning» 11.01.-12.03.2021
-------------------------------------	---	--	-------------------------------	--	---

<b>1. Загальна інформація</b>	
Повна назва закладу вищої та структурного підрозділу	Херсонський державний університет Факультет психології, історії та соціології
Офіційна назва сертифікатної програми	<b>Соціально-гуманітарна експертиза</b>
Обсяг сертифікатної програми	<b>12 кредитів – 360 год.</b>
Тривалість сертифікатної програми	<b>довгострокова</b>
Передумови	Вимоги щодо опанування сертифікатної програми: наявність ступеня бакалавра
Мова(и) викладання	українська
Термін дії сертифікатної програми	три роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису сертифікатної	<a href="https://www.kspu.edu/About/Faculty/IPHS/ChairSocialWork.aspx">https://www.kspu.edu/About/Faculty/IPHS/ChairSocialWork.aspx</a>

програми		
<b>2. Мета сертифікатної програми</b>		
<p><i><b>Мета:</b> формування здатності тих, хто навчається, рішення професійно-управлінських задач на основі засвоєння методів організації та здійснення соціально-гуманітарної експертизи інноваційних проєктів/програм, що відповідають принципам забезпечення сталого розвитку суспільства</i></p>		
<b>3. Характеристика сертифікатної програми</b>		
Предметна область (галузь спеціальність)	область знань,	<p>Галузь знань 23 Соціальна робота. Спеціальність 231 Соціальна робота.</p> <p>Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки. Спеціальність 054 Соціологія</p> <p>Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 032 Історія та археологія</p> <p>Галузь знань 07 Управління та адміністрування. Спеціальність 073 Менеджмент</p>
Орієнтація сертифікатної програми		<p>Осмилення перспектив розвитку сучасного українського суспільства у глобалізованому світі зумовлює необхідність реалізації управління на принципово інших засадах. Недостатньо продумані економічні, правові, організаційні рішення здатні спровокувати гострі соціальні, етнічні, політичні конфлікти. Необхідне врахування багатьох факторів, а також соціальних, антропологічних, екологічних ризиків, що неможливе без залучення знань, досвіду, інтуїції експертів-спеціалістів. Ефективність вирішення проблем залежить не тільки від законодавчого врегулювання й організаційного забезпечення, а й від готовності спеціалістів-експертів до здійснення кваліфікованої оцінки інноваційних проєктів, програм в соціально-економічній сфері</p>
Основний сертифікатної програми спеціалізації	фокус та	<p>Модернізація соціальної сфери вимагає фахівців нової формації, що володіють сучасним ціннісно-світоглядним знанням та умінням його застосовувати для оцінки соціальних дій (рішень). Оволодіння методами оцінювання якості інноваційних проєктів і програм, а також продукції й соціальних послуг, є не тільки передумовою творчого підходу до професійної діяльності, а й фактором професійного самовдосконалення.</p> <p>Метою сучасної соціальної політики є підвищення якості життя населення через надання допомоги тим, чийх ресурсів недостатньо для вирішення життєвих проблем. Обмеженість суспільного ресурсу зумовлює необхідність оптимального застосування, отже, виникає необхідність здійснення зворотного зв'язку для оцінки дієвості наданих послуг. З іншого боку, допомога передбачає зміну стану клієнта, за якого він буде в змозі успішно вирішувати проблеми, що виникають. Це більш складна задача, успішність вирішення якої визначається якістю одержаних послуг: одна справа – нагодувати людину, зовсім інша – навчити самостійно готувати собі їжу. Фактором підвищення якості продукції й соціальних послуг є процес оцінювання внутрішніх і зовнішніх факторів життєдіяльності людини. Широке розповсюдження феномену оцінки у різних сферах діяльності людини стало причиною того, що вона стала не тільки предметом спеціальних досліджень, а й фактором</p>

	забезпечення сталого розвитку особистості й суспільства.
Особливості програми	<p>Основні акценти і фокусування програми зосереджено на таких темах:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Проблема модернізації соціокультурної сфери в Україні. Роль інноваційних проектів і програм в еволюційному русі суспільства</li> <li>- Нормативно-правова база та проблеми стандартизації виробничої діяльності й соціального обслуговування</li> <li>- Оцінка і оцінювання в соціальній практиці</li> <li>- Методологічні засади ціннісно-орієнтаційної діяльності</li> <li>- Методи соціально-гуманітарної експертизи та умови їх застосування</li> <li>- Оформлення й представлення результатів експертного оцінювання</li> </ul>
<b>4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</b>	
Придатність до працевлаштування	<p>72.20 Дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук</p> <p>94.99 Діяльність інших громадських організацій</p>
Подальше навчання	Не застосовано
<b>5. Викладання та оцінювання</b>	
Викладання та навчання	Засвоєння змісту курсу передбачає лекційну, практичну, самостійну форми занять. Практичні заняття орієнтовані на самостійний дослідницький пошук та застосування принципів та методів соціально-гуманітарної експертизи в діяльності організації. Форми навчання передбачають застосування поєднання двох стратегій: програмованого та проблемного навчання. Друга ґрунтується на застосуванні таких методів як: ситуаційно-рольові ігри, кейс-метод, дослідницька робота в групах, дискусії, а також герменевтивний метод. Індивідуальне консультування допоможе ефективно організувати самостійне вивчення деяких тем та виконати індивідуальне завдання
Оцінювання	Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ХДУ.
<b>6. Програмні компетентності</b>	
Інтегральна компетентність	Формування інформаційної компетенції в сфері ціннісно-орієнтаційної діяльності; формування розуміння місця оцінювально-експертної діяльності висококваліфікованого фахівця в забезпеченні сталого розвитку суспільства
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність здійснювати операції аналізу, синтезу, порівняння, систематизації, узагальнення генерувати ідеї, набувати нові знання</p> <p>ЗК 2. Здатність здійснювати критичну оцінку діючих нормативних документів, соціальних програм, проектів тощо спроможність розуміти тенденції розвитку сучасного українського суспільства в контексті глобального світу, виявляти ціннісно-світоглядні орієнтири</p> <p>ЗК 2. Здатність здійснювати оптимальний вибір та застосовувати різні критерії оцінювання інноваційних проектів і програм соціального характеру</p>

Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК 1. Ініціювати експертизу й виявляти активність з упровадження сучасних моделей, методів, засобів інноваційної діяльності</p> <p>ФК 2. Аналізувати інформацію суспільно-політичного та правового змісту; розуміти сутність інноваційних процесів, їх функції у забезпеченні сталого розвитку організацій, а також можливостей управління ними;</p> <p>ФК 3. Застосовувати різні методи оцінювання для з'ясування переваг і обмежень інноваційних проектів</p> <p>ФК 4. Здатність інтегрувати результати ціннісно-орієнтаційної (експертної) діяльності в систему управління якістю надання соціальних послуг</p>
<b>7. Програмні результати навчання</b>	
Програмні результати навчання (ПРН)	<p>ПРН 1. Усвідомлювати значення експертної діяльності в управлінні розвитком організації;</p> <p>ПРН 2. Знати критерії і показники соціально-гуманітарної експертизи, методи її здійснення та вимоги до оформлення результатів</p> <p>ПРН 3. Застосовувати методи соціально-гуманітарної експертизи та інтерпретувати одержані результати</p> <p>ПРН 4. Організовувати кваліфіковану експертизу інноваційних проектів і програм з різних напрямів функціонування соціальних систем</p> <p>ПРН 5. Підготувати експертний висновок і надати рекомендації для прийняття управлінського рішення</p> <p>ПРН 6. Представляти результати експертизи у доступній для сприйняття формі</p>
<b>8. Ресурсне забезпечення реалізації програми</b>	
Кадрове забезпечення	<p>Кадрове забезпечення здійснює кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології:</p> <p>Кандидат педагогічних наук, доцент Копилова Світлана Вікторівна</p> <p>Доктор філософських наук, професор Костючков Сергій Карпович</p> <p>Кандидат педагогічних наук, доцент Швець Тетяна Михайлівна</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>спеціалізовані кабінети з проведення тренінгової та консультативної роботи, лекційні аудиторії мають мультимедійне обладнання, телевізори, DVD-програвач, ноутбук, проектор з демонстраційним екраном великого розміру</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Література до вивчення курсу:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Безверхнюк Т. М., Котова Н. О., Попов С. А. Управління проектами в публічній сфері: навч. посіб. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2011. 342 с.</li> <li>2. Білоус Т.М. Соціальна експертиза: сфера застосування та особливості відбору експертів /Т.М.Білоус //Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. – 2015. - № 3(1). – С.94-101 Режим доступу: <a href="http://nbuv.gov.ua/UJRN/apspp_2015_3(1)_14">http://nbuv.gov.ua/UJRN/apspp_2015_3(1)_14</a></li> <li>3. Братченко С. Л. Мир экспертизы – попытки определения координат / С. Л. Братченко // Экспертиза в современном мире: от знания к деятельности / под ред. Г. В. Иванченко, Д. А. Леонтьева. – М.: Смысл, 2006. – С. 63-76.</li> <li>4. Гуружапов В. А. Вопросы экспертизы современных</li> </ol>

- образовательных технологий / В.А. Гуружапов // Психологическая наука и образование. – 1997. – №1. – С. 95–103.
5. Коваль О.А., Макаруч І.О. Гуманітарна експертиза у просторі освіти інформаційного суспільства // Вісник НТУУ-КПІ. Філософія. Психологія. Педагогіка. Випуск 2'2010 с.24-28
  6. Ребуха Л. З. Історіогенез соціогуманітарної експертизи / Л. З.Ребуха // Вітакультурний млин. – 2011. – Модуль 10. – С. 34-37. ЖУРНАЛ НАУКОВИЙ ОГЛЯД № 4(47), 2018
  7. Ребуха Л. З. Психологічна експертиза інноваційної діяльності педагогічного колективу школи: дис. ... кандидата психол. наук: 19.00.07 / Ребуха Лілія Зіновіївна. □ Тернопіль, 2006. □ 299 с.
  8. Сафуанов Ф. С. Гуманитарная экспертология: Актуальные проблемы и перспективы // Экспертиза в современном мире: от знания к деятельности / под ред. Г. В. Иванченко, Д. А. Леонтьева. – М.: Смысл, 2006. – С. 51 □ 63.
  9. Система сучасних методологій: хрестоматія у чотирьох томах / упоряд., відп. ред., перекл. А. В. Фурман. □ Тернопіль: ТНЕУ, 2015. □ Том 3. □ 400 с.
  10. Скирбекк Г. История философии: [уч. пособие] / Г. Скирбекк, Н.Гилье; пер. с англ. В. И. Кузнецова; под ред. С. Б. Крымского. – М.: Владос, 2001. – 799 с.
  11. Тульчинский Г. Л. Гуманитарная экспертиза как социальная технология / Экспертиза в современном мире: от знания к деятельности / Под ред. Г. В. Иванченко, Д. А. Леонтьева. – М.: Смысл, 2006. – С. 10 □ 30.
  12. Фурман А.В., Ребуха Л.З. Складники і форми методологічної організації комплексної гуманітарної експертизи // Науковий огляд. – 2018. - № 4 (7)
  13. Хананашвили Н. Л., Автономов А. С. Оцінка соціальних проектів: навч. посіб. Київ: Вид.група «Юрист», 2014. 240 с.
  14. Швалб Ю. М. Методология и теория экспертной деятельности: психологические аспекты: [монография] / Ю. М. Швалб. – К.: «Основа», 2013. □ 240 с.
  15. Экспертиза в современном мире: от знания к деятельности / под ред. Г. В. Иванченко, Д. А. Леонтьев. – М.: Смысл, 2006. – 454 с.
  16. Экспертные оценки в социологических исследованиях / Крымский С. Б., Жилен Б. Б., Паннотто В. И., Бевзенко Л. Д. и др. – К.: Наукова думка, 1990. – 318 с.
- Нормативно-правова база**
1. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 09.11.2013 р. № 1560-ХІІ. URL:
  2. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560> (дата звернення 17.05.2017).
  3. Мазур И. И., Шапиро В. Д. Управление проектами. Москва: Экономика, 2001. 317 с.
  4. Про погодження методики проведення державної експертизи інвестиційних проектів та форми висновку за її результатами: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі від 13.03.2013 р. № 243. URL: <https://www.zakon.rada.gov.ua>
  5. Про затвердження Положення про оцінку та конкурсний відбір запропонованих міністерствами, іншими центральними та



	<p>місцевими органами виконавчої влади інвестиційних проєктів, що передбачають залучення коштів державного бюджету, і утворення комісії Міністерства економічного розвитку і торгівлі України з оцінки та конкурсного відбору інвестиційних проєктів: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 13.06.2012 р. № 697. URL: <a href="https://www.zakon.rada.gov.ua">https://www.zakon.rada.gov.ua</a></p> <p>6. Про деякі питання підготовки документів для реалізації проєктів соціально-економічного розвитку: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 20.06.2013 р. № 699. URL: <a href="http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1066-13">http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1066-13</a></p> <p>7. Про порядок затвердження Порядку та критеріїв оцінки економічної ефективності проєктних (інвестиційних) пропозицій та інвестиційних проєктів: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2012 г. № 684. URL: <a href="http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/847-2011-%D0%BF">http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/847-2011-%D0%BF</a></p> <p>8. Про затвердження порядку проведення державної експертизи інвестиційних програм (проєктів): Постанова Кабінету Міністрів України від 09.06.2013 р. № 701. URL: <a href="http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/683-2012">http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/683-2012</a></p> <p><b>Інтернет-ресурси</b></p> <p>1. <a href="http://www.iso.org">www.iso.org</a> – офіційний сайт міжнародної організації по стандартизації – [Електронний ресурс].</p> <p>2. <a href="http://www.iso.org/sr">www.iso.org/sr</a> - сторінка робочої групи для створення і публічного обговорення стандарту <b>ISO 26000</b> «Система менеджмента соціальної відповідальності. Руководящие указания» – [Електронний ресурс].</p> <p>3. <a href="http://www.globalreporting.org/">www.globalreporting.org/</a> - сайт Глобальної мережі по соціальним ініціативам (Global Reporting Initiative's – GRI).</p> <p>4. <a href="http://www.eoq.org">www.eoq.org</a> – офіційний сайт Європейської організації по якості (European Organization for Quality – EOQ).</p> <p>А також: презентації лекцій; навчально-методичне забезпечення проведення семінарських і практичних занять; методичні рекомендації до самостійної роботи; кейси; нормативно-правові акти відповідно до змісту курсу</p>
--	---

*Перелік компонент сертифікатної програми та їх логічна послідовність*

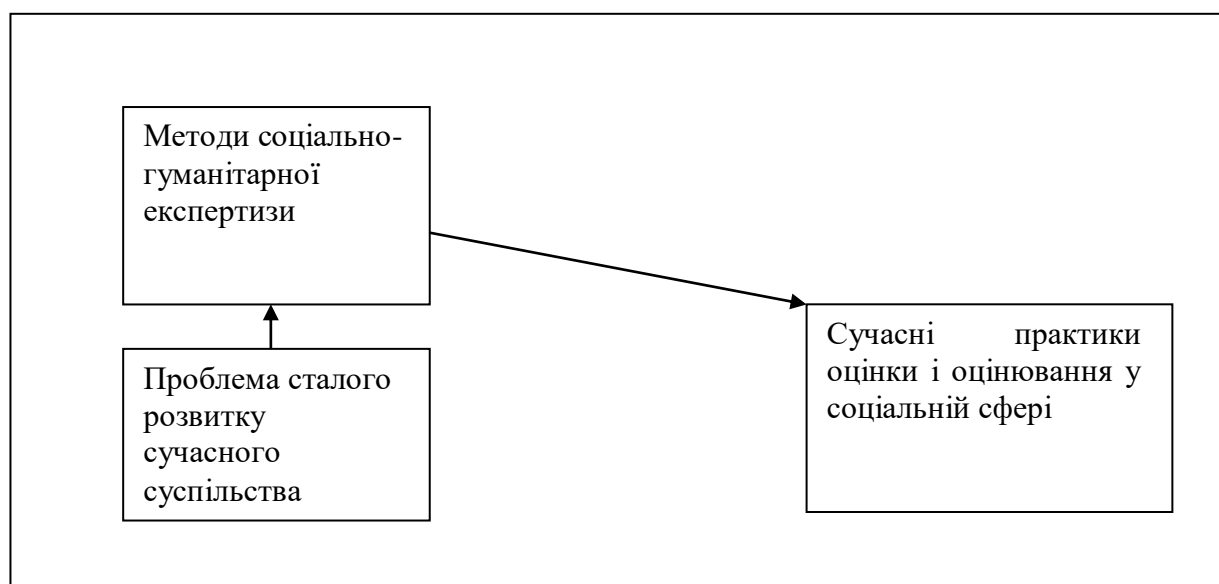
### Перелік компонент сертифікатної програми

Код н/д	Компоненти сертифікатної програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, атестація здобувачів вищої освіти)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Освітні компоненти сертифікатної програми			
OK1	Проблема сталого розвитку сучасного суспільства ЗМ 1. Соціальна комунікація. Основи соціального діалогу ЗМ 2. Соціальна безпека і соціальна політика	120	залік
OK2	Методи соціально-гуманітарної експертизи ЗМ 1. Соціальна кваліметрія	150	залік

	ЗМ 2. Методологія соціальної творчості ЗМ 3. Методи оцінки і оцінювання в соціальній практиці		
ОК 3	Сучасні практики оцінки і оцінювання у соціальній сфері ЗМ 1. Оцінка якості соціальних (освітніх) послуг ЗМ 2. Оцінювання життєздатності інноваційних проєктів	90	залік
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ СЕРТИФІКАТНОЇ ПРОГРАМИ		360	

### *Структурно-логічна схема сертифікатної програми*

Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент сертифікатної програми подається у вигляді графа.



### *Форма атестації здобувачів вищої освіти.*

Навчання за сертифікатною програмою завершується атестацією слухачів з виявленням рівня досягнення програмних результатів навчання і компетентностей, передбачених сертифікатною програмою. Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті

### *Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам сертифікатної програми*

	ОК1	ОК2	ОК3
ЗК1		+	
ЗК2		+	
ЗК3	+		
ЗК4			+
ФК1	+		
ФК2	+		+
ФК3		+	
ФК4			+

*Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними  
компонентами сертифікатної програми*

	ОК1	ОК2	ОК3
ПРН1	+		
ПРН2		+	
ПРН3		+	+
ПРН4	+	+	
ПРН5			+
ПРН6			+

Керівник сертифікатної програми



Світлана КОПИЛОВА